

Ezeket egyébként «A zongora-(zene) tanítás bajai» című könyvecském eléggé tárgyalja.¹

Szükséges volna e könyvecskében állítottakat a lapok hasábjain előzőleg tárgyalni, s azokat a t. zeneoktatók becses tapasztalataival az ügy érdekében kiegészíteni, gazdagítani; így azután a reformálás annál nagyobb terjedelemben s kevesebb fáradsággal volna eszközölhető.

(Budapest.)

SZENTESY BÉLA.

TÉTELEK A TANKÖNYVEK ENGEDÉLYEZÉSÉRŐL.²

1. A nép- és középiskolai törvények a kormány kötelességévé teszik a tankönyvek bírálatát, mely, hogy céljának valósággal megfeleljen, más, mint előzetes nem lehet.

A hivatalos bírálatnak és engedélyezésnek kettős célja van: *a)* megakadályozni azt, hogy állam- vagy alkotmányellenes, illetőleg a tudomány színvonalán nem álló tankönyvek hivatalból az ifjúság kezébe ne kerüljenek, és *b)* lehetőleg oda hatni, hogy tankönyveink kiadásról kiadásra céljuknak jobban megfeleljenek.

2. Minden szerzőnek, a ki azt kívánja, hogy új könyve a nép- vagy középiskolai intézetekben tankönyvvül használtassék, kötelessége e könyvét a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez engedélyezés végett fölterjeszteni.

Folyamodványához bélyegmentes jelentés csatolandó, melyben a szerző kifejti: *a)* hogy, mely iskolák számára írta, illetőleg szánja könyvét, és *b)* miben és miért tér el könyve az azonos célú, már engedélyezett tankönyvektől.

Folyamodványához még állampénztári nyugta is csatolandó, mely bizonyítja, hogy a bírálati díjat (30 frt) lefizette.

3. A minisztérium a benyújtott könyvet, a szerző jelentésével együtt, egy kiváló szakférfiúnak adja ki, a ki beható jelentésben vizsgálata tárgyává teszi, hogy az új tankönyv: *a)* nem tartalmaz-e állam- vagy alkotmányellenes, illetőleg a vallás-erkölcsi

¹ A könyvecskét — az ügy érdekében — mindenkinek díjtanul megküldöm, ha e célból címét e lap szerkesztőségéhez beküldeni sziveskedik.

² Felolvasta és szabad előadásban indokolta a szerző a «Magyar Pæd. Társaság»-nak f. é. nov. hó 16-ikán tartott havi ülésén.

nevelés szellemébe ütköző tanokat; — *b*) megfelel-e az illető iskola (illetőleg iskolák) tantervének; — *c*) áll-e a tudomány színvonalán; — *d*) feltüntet-e és vajon mennyiben haladást az azonos rendelkezésű, már engedélyezett tankönyvekkel szemben; — *e*) nem esik-e kiállítás és ár szempontjából kifogás alá.

4. Ha a bíráló jelentése és javaslata kedvező, a miniszter engedélyezi a könyvet és intézkedik, hogy a bírálat nyomtatásban megjelenjék.

Ha a bírálati jelentés kedvezőtlen, a miniszter kiadja azt a könyv szerzőjének, hogy megtehesse ellenészrevételeit, melyek azután a bírálóval közöltetnek. Ennek újabb jelentése alapján határozza a kormány (elveti vagy engedélyezi a könyvet) és kinyomatja a bírálati jelentést.

A bíráló egy-egy könyv megbirálása után 25 frtnyi tiszteletdíjban részesül.

5. Valamely engedélyezett könyvnek új kiadása újabb engedélyezés nélkül is használható ugyan, de mindig fölterjesztendő a miniszteriumhoz, 20 frtról szóló állampénztári nyugtával. A kérvényhez csatolt jelentésben a szerző számot ad az új kiadásnak az előbbtől való eltéréséről és ez eltérés indokairól.

Az új kiadásokat a miniszterium állandó referensekkel vizsgálhatja meg, kiknek bírálati jelentései a szerzőkkel közöltetnek, de hivatalból nem jelennek meg nyomtatásban.

A referens minden könyvért 15 forintnyi tiszteletdíjban részesül.

6. Új kiadásban megjelent tankönyvet a miniszter eltilthat, ha a szerző a referens által világosan megkövetelt javításokat nem eszközölte és eljárását elfogadható indokokkal nem igazolta.

7. A megbirált, elfogadott vagy visszautasított könyvek jegyzékét a miniszter, a bírálók, illetőleg referensek neveivel együtt, hivatalos közlönyében és a közoktatásügy állapotáról szóló országgyűlési jelentésében közzé teszi.

8. A miniszter tízévenként általános tankönyv-reviziót rendel el, melynek czélja az elavult, illetőleg túlhaladott tankönyvek kicserélése. Általános, eshetőleg részleges revízióknak akkor is van helye, ha az egész tanterv vagy valamely egyes tantárgynak tanterve módosul.

HEINRICH GUSZTÁV.